

Нови книги

Веселин Петров, Веселина Качакова, Силвия Борисова, Лина Георгиева, Мартин Иванов, Петя Климентова, Радостина Минина, Евелина Варджийска, Анна Върбанова
ПРОЦЕСУАЛНИЯТ ПОДХОД В ОБРАЗОВАНИЕТО. РАЗВИВАНЕ НА КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ ЧРЕЗ ФИЛОСОФИЯ И ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ

София: АИ „Проф. Марин Дринов“, 2024, с. 350.

Училищното образование и развиването на компетентности за справяне с бързо променящия се свят са теми, които по един или друг начин засягат всеки човек и всяка сфера на обществения живот. Необходимостта от промяна в училищното образование, която да интегрира опита на учениците и да създава, вместо да „преподава“ знание, привлече и обедини усилията на философи, социолози, педагози, психолози и културолози в създаването на цялостна концепция за преподаване на философия и гражданско образование. В резултат на тези усилия монографията предлага конкретна методология и насоки за разписване на урочни единици, които поставят акцент върху развиване на умения за критично и креативно мислене, медийна грамотност и гражданска активност и целят да отворят в часовете пространство за повече дискусии, ролеви игри, образователни видеоигри и различни преживелищни интеракции.

ЕТИКА И БЪДЕЩЕ: ФИЛОСОФСКИ ТРАЕКТОРИИ КЪМ УБЯГВАЩОТО БЪДЕЩЕ

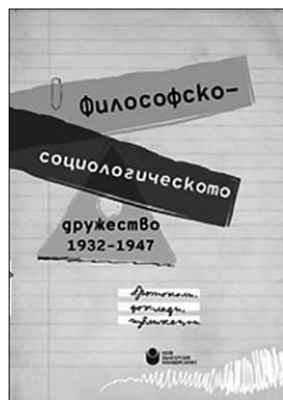
Съставител и научен редактор: Стоян Ставру

София: Нова звезда, 2024, с. 396.

Сборникът е продукт от реализирането на колективен проект „Етика и бъдеще“, ръководството на който се осъществява от секция „Етически изследвания“ в Института по философия и социология на Българската академия на науките. Проектът има за свой фокус значението, което етиката има при легитимирането на различните пътища към бъдещето на човечеството, т. нар. „политики за бъдеще“.

В сборника ще може да се срещнете с 13 различни траектории на бъдещето, в които етиката заема важно място и има специфично значение. Сред темите са: етиката и футуризмът (Даниела Сотирова), „институционализация“ на етиката в евроцентрична перспектива (Борислав Градинаров), етиката и добро управление (Благовеста Николова), фиктивните наративи за бъдещето като основа за етическа рефлексия (Невена Иванова), етика и отпадъци (Стоян Ставру), антинализъм и етика (Александра Трайкова), етически перспективи към бъдещето на месото (Маргарита Габровска), увреждане и бъдещо родителство (Гергана Мирчева), етика на невроподобренията (Аглия Денкова), етика на биоподобренията (Васил Лозанов), правно-етическа рамка за изкуствения интелект (Мариана Тодорова), бъдещето на киберморала (Иван Миков), етика на виртуалното (Любослава Костова).

Сборникът е предназначен както за професионално ангажираните с въпросите на етиката експерти и за изкушените от въпросите на етиката представители на хуманитарните и социалните науки, така също и за всеки читател, който е заинтригуван от убягващия хоризонт на бъдещето, което идва.

ФИЛОСОФСКО-СОЦИОЛОГИЧЕСКОТО ДРУЖЕСТВО (1932–1947). ПРОТОКОЛИ, ДОКЛАДИ, ПУБЛИКАЦИИ

Съставителство, разчитане, редакция, справочен апарат и предговор: Александра Трифонова

София: Издателство на Нов български университет, 2024, с. 436.

„Философско-социологическото общество не беше многобройно. Между редовните посетители на неговите събрания можеха да бъдат видени: проф. Венелин Ганев, проф. Петър Бицилли, проф. Христо Тодоров, проф. Любен Диков, проф. Никола Жабински, проф. Димитър Силяновски, д-р Райна Ганева, д-р Цеко Торбов, д-р Любен Василев, Георги

Рапопорт и някои други по-млади научни работници, юристи, философи и социолози, чиито имена не си спомням. Събранията се откриваха в пет часа, пиеше се чай, след доклада започваха разисквания *sine ira et studio* [без гняв и страст – лат.], защото председателят не позволяваше никакви разгорещени спорове. Той държеше във всичко да се спазват аристократически маниери, но без елитарни пози и декларации.“ (Иван Богданов)

„Във всеки случай по време на моето пребиваване в Социално-философското общество на проф. Венелин Ганев преминах през голяма и строга школа на мисълта, чух много оригинални и смели доклади, които често изпреварваха развитието на събитията.“ (Александър Ратиев)

Георги Медаров

РАСИ И КЛАСИ В КЛАСИЧЕСКАТА И НЕКЛАСИЧЕСКАТА СОЦИОЛОГИЯ

София: Орион прес, 2024, с. 206.

Монографията предлага един систематичен преглед на разбиранията за отношенията между раса и класа в класическата и съвременната социология. Основна теза е, че докато в ранната социология е присъствало разбирането за постепенното изчезване на расите под напора на модерните класови различия, в днешната социология се наблюдава обратното – завръщане на значението на втвърдените общностни и идентичностни различия – расови, културни, цивилизационни, етнически и т. н. В монографията се доказва,

че отношението между раса и класа в историята на социологията винаги-вече е било поставяно като въпрос за натурализацията и денатурализацията на социалните неравенства/противоречия, макар и това понякога да се случва през несъизмерими парадигми. Основен приносен момент в монографията е въвеждането на понятието расовизация в български контекст и поставянето му на една солидна теоретична основа. В последната част понятието расовизация е приложено за анализ на различните режими на етнизиране на социалните неравенства в (пост)социалистическа България.

Дарин Тенев

ЛАБИРИНТЪТ НА МОДАЛНОСТИТЕ

София: ВС Пъблишинг, 2024, с. 504.

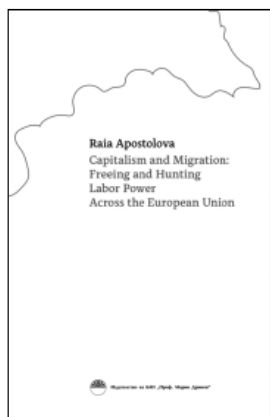
Какво става невъзможно днес? Кое е забранено и кое – разрешено, има ли нови задължения? Какви случайности са удържани? Какво става необходимо? Какво движи желанието? Как възприемаме всички тези трансформации, как те променят нашите чувства и мисли за световите, които обитаваме? И какво би било мястото на литературата, на това, което все още наричаме литература, във всичко това?

Модалностите са спрежения на сили. Сили, които се преплитат и преобръщат, разпиляват и размножават, сблъскват и събират. Модалности пресичат всички места на човешкия опит,

проникват във всички сфери на живота, определят съществуващото и съществуването. Възможности се изправят пред забрани, желания нарушават позволеното, случайности стават необходимост.

Лабиринтът на модалностите предлага философско и литературоведско изследване на проблематиката на модалностите. Разгледани са основополагащи въпроси за характера на модалностите, за разделението им на видове, за отношенията между модалности от една група и от различни групи.

Лабиринтът на модалностите не е лабиринт, от който има изход. Но пътеките в него могат да се менят, да се свързват и да се насочват, така че да се достигне онази възможност, която не спира да отключва други възможности.

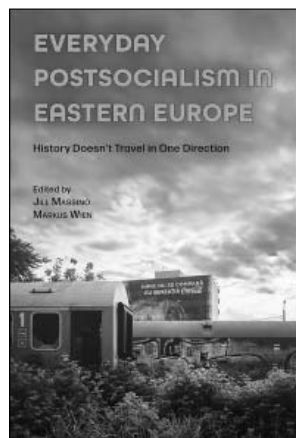
Raia Apostolova

CAPITALISM AND MIGRATION: FREEING AND HUNTING LABOR POWER ACROSS THE EUROPEAN UNION

Sofia: Prof. Marin Drinov Publishing House of Bulgarian Academy of Sciences, 2024, p. 232.

В „Капитализъм и миграция: освобождаване и лов на работна сила в Европейския съюз“ Рая Апостолова твърди, че социалните учени трябва да надхвърлят зададените правни категории в миграцията и вместо това да изследват пространствата (исторически, идеологически, социално-политически) на тяхната направа. Вместо да третира миграционните категории като изходна точка, Апостолова подхожда към тях като към

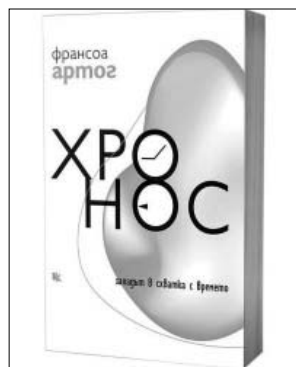
резултат. През исторически прочит на политическите конюнктурни и процеси, които съпътстват две основни форми на миграция в Европейския съюз – свободата на движение и европейската система за убежище – авторката показва формирането на класа, за която няма друг начин на препитание освен да се придвижва международно. Апостолова позиционира това формиране в темпоралната пролука, която се обособява между миграцията и трудовите апарати, или между моментите на пресичане на граница и превръщането на работната сила в стока. В тази темпорална пролука, Апостолова изследва конфликтните и напрегнати отношения между миграцията и капитализма.

EVERYDAY POSTSOCIALISM IN EASTERN EUROPE. HISTORY DOESN'T TRAVEL IN ONE DIRECTION

Edited by Jill Massino, Markus Wien
Purdue University Press, 2024, p. 304.

Колапсът на държавния социализъм доведе до драматични политически и икономически промени, създавайки нови свободи и възможности, но също и нови предизвикателства и разочарования. Фокусирайки се върху работници, специалисти, младежи, жени, сексуални малцинства, чуждестранни студенти и емигранти, „Всекидневен постсоциализъм в Източна Европа: Историята не пътува еднопосочно“ изследва многопластовите промени и разнообразното им преживяване от хората. Представените разкази усложняват хегмонните представи за трансформацията, разкривайки разриви и приемствености, подеми и преобръщания. Като подчертава многопосочността на промените през последните тридесет години, книгата преосмисля 1989 г. като епохално събитие за всички.

Франсоа Артог ХРОНОС. ЗАПАДЪТ В СХВАТКА С ВРЕМЕТО

Превод от френски: Антоанета Колева
София: КХ – Критика и Хуманизъм, 2024, с. 364.

Времето винаги е вдъхновявало опити да бъде схванато и винаги се е изплъзвало от тях.

В тази книга Артог се движи ерудирано от епохата на Западната античност до съвременното, сочейки повратните точки в отношението ни към времето. Проследява как културата установява ред на времето – не, различни порядъци на времето. И „епохи“ на времето.

Как тръгва ходът на западното време? От Гръцката античност, но много по-мощно – с бавното оформяне на християнското време и завладяването на света от него. За да отстъпи под напора на модерното време, възтържествувало чрез понятието „прогрес“. И за да се стигне до дълбоките съвременни несигурности, когато бъдещето става все по-неясно, а човешкият род се превръща в геологична сила и произвежда ново време, нова геологична ера – Антропоцен.

Какво се случва с някогашните начини да се схваща хронос? Какви нови стратегии са нужни, за да се изправим пред това бъдеще? Как посрещаме предизвикателството към съществуващите начини за разбиране на времето.

Книгата е просветляващ принос към дебатите за естеството на епохата, в която живеем, и към опита ни за историческите времена.

Франсоа Артог (р. 1946 г.) е един от най-изтъкнатите френски историци, известен с теорията си за „режимите на историчност“. Той е професор по историография в Центъра по исторически изследвания към Висшето училище за социални науки в Париж.

Мишел Фуко

ГРИЖАТА ЗА СЕБЕ СИ (ТОМ 3 ОТ ИСТОРИЯ НА СЕКСУАЛНОСТТА)

Превод от френски: Антоанета Колева

София: КХ – Критика и Хуманизъм, 2024, с. 328.

С публикуването на „Волята за знание“, а по-късно и на „Употребата на удоволствията“ през последните години започна новият живот на български език на легендарната поредица на Фуко „История на сексуалността“, в ревизирана версия. С появата на тома „Признанията на плътта“ преди една година известната по-рано като 3-томна поредица бе допълнена с извадения от архива на Фуко след смъртта му дългоочакван 4 том. Противно на подредбата на цифрите – но напълно в съответствие с хронологията на писането на

томове от поредицата – сега се появява и том 3: „Грижата за себе си“. Ето какво пише самият Фуко: „Първоначалният проект на тази поредица от изследвания... беше да се разбере как в модерните западни общества се е конституирало нещо като „опит“ за „сексуалността“ – познато понятие, което обаче всъщност не се появява преди началото на XIX в. Да се говори за сексуалността като за исторически конституиран опит предполагаше предприемане на генеалогия на желаещия субект и връщане не само към началата на християнската традиция, но и към древната философия. Връщайки се по този начин... се натъква[ме] на един доста прост и същевременно доста общ въпрос: защо сексуалното поведение, защо свързаните с него дейности и удоволствия са обект на морална загриженост?... Това проблематизиране на съществуването, приложено към гръко-латинската култура, се оказва свързано с една съвкупност от практики, които бихме могли да наречем „изкуства на съществуването“ или „техники на себе си“... „Грижата за себе си“ анализира тази проблематизация в гръцките и латинските текстове от двата първи века на нашата ера и изменението, което тя претърпява, в едно изкуство да се живее, доминирано от загрижеността за себе си“.

Тимъти Снайдър

ЗА СВОБОДАТА

София: Обсидиан, 2024, с. 440.

Превод от английски: Кольо Коев

Подобно на самия живот, свободата трябва да се дефинира и предефинира.

Новата книга на Тимъти Снайдър „За свободата“ предлага проникателен поглед към основните аспекти на тази най-значима човешка ценност. „За тиранията“ вдъхнови милиони хора по света да се борят за свобода. Сега Снайдър ни помага да разберем за какво точно се борим.